GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12. — **N**

Prenumerata kwartalna złp. 12.

N^ER^ 276.

Poiedynczy numer na welinowym papierze gr. 10.

SOBOTA DNIA 12 LISTOPADA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień godzina		Barometr na 0° r.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
	7	27 9 184	— 1. 1	— 6 0	połud: za. słaby	pogoda z chmur:	mgła.
11.	12	„ 8 506	+ 4. 1	— 1,0	Połnoc: słaby	chmury	
	3	„ 7 997	+ 5 5	— 1,5	zachodni słaby	„ „	
	9	„ 7 861	+ 0 9	— 4,0	połud: za. „	pogoda z chmur:	

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn 28 *Października.* — Krol oczekiwany iest w przyszłą sobotę w Brighton.

W. Xiężna rossyyska Helena nim opuściła Londyn, doręczyć kazała dworzanom krolewskim, ktorzy iey do usług danemi byli, 150 gwineów.

Z Deal piszą pod dniem wczorayszym: "Dziś rano przybyły tu z Portsmut liniowe okręty *Revenge*, *Talavera* i *Wellesley*, wraz z działowym brygiem *Recruit*, dla złączenia się z stoiącą tu od wczorayszą eskadrą i odpłynienia nieuwłocznie pod rozkaz mi kontradmirała Warren na Skaldę.

Dziennik *Globe* wyraża: "Mamy powod do wierzenia, że przeznaczenie tey flotty zawisło iedynie od środka iaki Krόl Hollenderski przedsięweźmie. Nieprzyięcie przez niego traktatu nie pociągnie zaraz za sobą nieprzyiacielskich krokόw, bo każde woienne poruszenie przeciw Belgii będzie natychmiast wstrzymane.„

Gazeta dworska donosi, iż J. K. M. złożonych zostało 71 adressów względem odrzucenia bilu reformy, iako też okazania zaufania w teraźnieyszych ministrach i o mianowanie nowych parów.

Gazeta szkocka donosi, że Karol X. w rozmowie, ktorą podczas polowania z lordem Elcho miał, wyraził, iż bardzo dobrze zrobiliby lordowie, gdyby bil reformy przyięli.

Morning-Herald opisuie smutny stan Irlandyi i ubolewa, że parlament odroczony został niezrobiwszy nic dla Irlandyi. "Urządzone systema (wyraża między innemi) w południowey Irlandyi niepłacenia dziesięcin, postawiło duchowieństwo w naysmutnieyszem położeniu. Gdy dziesięciny nie są opłacane iak tylko za woyskową exekucyą, tedy spodziewać się należy nieszczęsnych wypadków. Właściciele gruntowi opuściwszy włościan w południowych okolicach, tedy ci wpadną w ręce apostołów niepokoiu, ktorzy ich ustawicznie podniecać będą do gwałtownych krokόw dla utrzymania uroionych praw przez nocne napady, i t. d.„

Rząd wyznaczył 500 fs. nagrody za odkrycie sprawców spalenia Nottingam-Castle.

W hrabstwach Kornwall (które zawsze zostawały pod wpływem szlachty) odbyły się Chestershire, Staffordi Hamshire wielkie zgromadzenia: na wszystkich uchwalone zostały adressy do króla za bilem reformy. W ostatnim hrabstwie popisywał się z wymową radical-reformer Cobbet. — W Manchestrze adres za reformą podpisany był od 40,000 mieszkańców. — W Taunton w Sometshire zaszły mocne zaburzenia. Domy antireformistów zostały uszkodzone i wiele osób pokaliczono. Przywołano milicyą, ale ta równie iak w Jeovill odpartą została. Podobneż sceny zaszły w Dorsetshire i Devonshire, mianowicie w Tiverton, gdzie fabryki koronek ustać musiały. Robotnicy zburzyli potem 4 domy i sługę prezydenta zabili. Buntowniczy tłum musiał być przez iazdę rozpędzony. — Xiążę Newcastle utrzymuie 400 płatnych stróżów, dla zasłonienia swoiego wieyskiego mieszkania Comber-Hall przeciw zaiadłości pospólstwa. Woyska udały się do Bristol dla zasłonienia wiazdu P. Wetherell do tego miasta, gdzie iest recorderem.

Surowe wykonanie środków kwarantanny daie powód do wielu nieprzyiemności i użaleń ciała dyplomatycznego. Onegdsy przybył goniec rossyyski z depeszami do posła tegoż dworu, który na kwarantannie w Strand gate-Ceek wraz z papierami zatrzymany został. Wczoray poiechał tam ieden z kancelistow poselstwa rossyyskiego, dla odebrania papierów po należytem wykadzeniu.

Z Malty nadeszła tu przez parowy statek wiadomość do 6 października, że wybuchnienie cholery w Alexandryi wielką tam trwogę sprawiło. Okręty z mieysc zarażonych nie są wcale do angielskich portów na morzu środziemnem wpuszczane.

Do Liwerpoola nadeszły przez parowy statek *Jerzy Caning* w 16 dniach naynowsze doniesienia z Nowegojorku pod d. 8 października. Prywatne listy donoszą o drugim nader licznym buncie Murzynów w południowych prowincyach północney Ameryki.

Pocztowy statek *Spy* przybył do Falmut z listami z Mexyku pod d. 29 sierpnia, a z Vera Cruz pod d. 1 września. Przywiózł on w gotowiznie 650,000 dolarów, pomiędzy któremi 88,000 na rachunek dywidendy.

Neapol 18 *Października.* — Król odbywszy w dniach 12, 14 i 17 b. m. obroty z obozniącem pod Pontecorvino woyskiem, powrócił dziś do stolicy tuteyszey.

Rzym 22 *Października.* — Oyciec S. zabawiwszy dni 15 w Castel-Gondofo, powrócił do miasta naszego.

Dotychczasowy angielski vicekonsul, P. Freeborn, został od rządu papiezkiego iako konsularny ajent angielski uznany.

W Medyolanie kwarantanna dla wełnianych towarów i wełny surowey zmnieyszoną została na dni 10.

Sztokolm 25 *Października.* — Królewicz następca tronu, który zapadł był na zapalenie w oku, iuż wyzdrowiał.

Hr. Geer, który był marszałkiem na ostatnim seymie i miał nieszczęście przy wsiadaniu na okręt w Helsingfors chcąc powrócić do Kopenhagi, nogę złamać, wyzdrowiał zupełnie i wkrótce tu przybędzie. Król wysłał przeciw niemu ordynansowego officera dla oświadczenia swego ukontentowania z iego wyzdrowienia i towarzyszenia mu do tuteyszey stolicy.

Włościanie, którzy całe lato pracowali około warowni Wanäs, odesłani teraz zostali. Od miesiąca maia pracowało ich 1718 nielicząc chłopców, i niemałe pieniądze zarobili. Ministerstwo posiada ieszcze dosyć funduszów do zatrudnienia w następnych dwóch latach podobney liczby robotników. — Od 10 lat istniejąca tu kassa oszczędności wzrosła znacznie. Podług naynowszego rapportu iey dyrekcyi z małych kwot do pracowitey

klassy ludzi i służących stolicy należący fondusz wynosi 500,000 talarów.

Hanower 2 *Listopada.* — Gazeta tuteysza donosi: "N. Król wyznaczył ministra stanu i gabinetowego Schulte, taynych gabinetowych radców Wisch, Rose i Falke, skarbowego radcę Reden, taynego, kancelaryi radcę Wedemeyer, nadwornego radcę Dhalman w Gettindze i kancelaryi radcę Ubbelohde do ułożenia z przybraniem kommissarzów od stanów pod prezydencyą ministra Schulte proiektu konstytucyi dla Królestwa hanowerskiego. Kommissarze stanowi ziechać się maią na ten cel na 15 b. m. do Hanoweru.,,

J. K. W. Vicekról Xżę Kambridgi opuścił zamek Montbryland i zaiął w mieście mieszkanie.

Monachium 29 *Października.* — Mamy tu wiadomość, że professor tuteyszy Tiersch, który poiechał na zwiedzenie Grecyi, przybył szczęśliwie do Nauplii, i zabierał się do wyiazdu do Argos, Mikene, Aten i Koryntu.

Genewa 1 *Listopada.* — List z Syra pod 19 września zawiera: "Wiadome są WPanu smutne zdarzenia w Poros, gdzie Miaulis z osobistey nienawiści przeciw prezydentowi i dowodcom obcey siły morskiey w tych okolicach pozbawił Grecyą większey części woiennej flotty. Ja przypuszczam wraz z innemi znawcami rzeczy inną ieszcze tego przyczynę. Zywiołem Hydryotów od czasu, iak tylko pamięć ludzka zasięgnąć może, był rozboy morski, ktoremu winni prędkie podniesienie handlowych swych związków i ukształcenie się na marynarzów. Prezydent Capodistrias musiał swą administracyą podług woli wysokich mocarstw zacząć od zniszczenia rozboiu morskiego, co było nawet głownym celem iego mianowania. Do tego posłużyła mu marynarka kraiow, bez którey niebyłby celu swoiego dopiął. Teraz podczas wzburzenia Europy chcieli Hydryoci wrocić do złotego swoiego rzemiosła i w zamęcie zbierać płody, iak podczas rewolucyi francuzkiey. Tego niedopuścił prezydent i uzbraiane pokątnie do rozboiu statki, kazał wyszukiwać i niszczyć. Odięcia mu do tego sposobów było interessem chciwych rozboiu. Dla tego Hydryota Miaulis użył naypierwszey dogodney pory do spalenia rządowey woienney flotty Skutki okazały to widocznie: na wszystkich punktach Archipelagu rozwinęły się na nowo greckie rozboie morskie, i głownym celem powstania na Hydrze iest, ażeby niemieć stałego środkowego rządu Grecyi i w stanie nieładu prowadzić ulubione rzemiosło. Dla tego też czynią Hydryoci wszystko dla podburzenia innych Greków przeciw ich rządowi, co im się iednak nieudaie. Pelopones i reszta stałego lądu greckiego są zupełnie spokoynemi. Ze wszystkich prowincyy przychodzą do rządu adressy, w których mieszkańcy proszą o ulepszenie ich dobrego mienia i zasłonienia ich przeciw skutkom rokoszu.,,

Luxemburg 29 *Października.* — Dziennik tuteyszy donosi ciągle o poiedynczym oporze, który mieszkańcy tu i owdzie przeciw rządowi belgiyskiemu okazuią, który gwałtem wymaga nałożonych na tę prowincyą podatków i pożyczki. Szczególniey baron Tornaco z swemi synami urządził w tey części xięztwa, która, podług konferencyi londyńskiey, dostać się ma Hollandyi, zbroyny opór przeciw władzom belgiyskiem. W wielu wsiach znieważyli nawet wieśniacy poborców belgiyskich, a mianowicie z Hollandyi urzędnik, który dopuścił się gwałtów, miał zostać wygnany. Spodziewać się należy, w krótce powiewać znowu będą z wież naszych pomarańczowe chorągwie.

ROZMAITOŚCI

Zarozumiałość. — Lord Greenville obstalował sobie razu iednego u sławnego zegarmi-

sisza Emery, rodem Szwaycara, chronometr; miał on bydź oprawiony w złoto, chodzić w dyamencie i kosztować 40,000 zł. Kiedy lord w rozmowie zbyt iawnie godność swoią wymienił, zapytał go artysta: dla kogo istotnie chronometr ten iest obstalowany? a usłyszawszy że dla s mego JW. Pana, odsunął wyliczoną połowę umówioney summy, i w te odezwał się słowa: ‘ rozumiałem że to ma bydź dla iakiego astronoma, ktoryby zegara mego użyć i takowy szanować umiał; dla takich zaś panów którzy tylko chcą wiedzieć, kiedy godzina obiadowa, nie robię wcale chronometrów.„

— *Podróż na wschodzie.* — W Lille znayduie się młody francuzki missyonarz, pomocnik arcybiskupa babilońskiego, ktory niedawno co powrócił z Bagdadu. Ponieważ doskonale mówi ięzykami wschodniemi łatwo mu więc było poznać obyczaie i zwyczaie rozmaitych narodów, z któremi przez powołanie swoie w stosunkach zostawał; rapporta więc iego zasługuią ze wszech miar na wiarę. Opuścił on Marsylią w r. 1820, i nim przybył na mieysce swego przeznaczenia, zwiedził Egipt, Palestynę, pustynie arabskie i dawną Chaldeę. Wiele czasu poświęcił na wyśledzenie położenia dawnego Babilonu, a iego opisy tey sławney stolicy Azyi, zgadzaią się zupełnie z opisami nayznakomitszych podróżnych. Niezmierne stósy cegieł połączonych z sobą kitem iak skała twardym, wskazuią iedyne mieysce, gdzie niegdyś pyszne to miasto kwitło. Ogromnieyszą nad inne massę pokazuią Arabowie cudzoziemcom, iako szczątki wieży Babilońskiey i nie podpada żadney wątpliwości, że śledzenie w tych zwaliskach do ważnych doprowadziłoby odkryć. Młody missyonarz udaie się do Paryża, a ztamtąd wraca do Babilonu.

(*Literary Gazette*, 6 *lut.* 1830.)

— *Grzebienie Perfumowe.* — W Paryżu robią grzebienie, tak zwane perfumowe; u tych na wierzchu zrobiony iest otwór który perfumami napełniony i sprężyną zamknięty, piękny i trwały zapach wydaie. Z tey przyczyny nie pomaduią się Paryżanki, lecz włosy swoie smaruią na sucho maścią zwaną *Crême d'Aubour*, po którey takowe pięknie utrzymuią się i rosną.

— *Przebiegłość.* — Pewien chłop kazał sobie dnia iednego wróżyć, a gdy wrożka od niego żądała zapłaty, zdziwił się chłop i rzekł: Weszakże wy wiecie przeszłość, teraźnieyszość i przyszłość, iakże więc, pytam się, może bydź, ażebyście nie wiedzieli, że ja nie mam pieniędzy? Precz oszuście!

— *Żaby szybko-skoczne.* — W Makubie znayduią się szczególnieysze z wielkości i siły swoiey, żaby, ktore w nocy wyłażą z swych wilgotnych kryiowek, zyią w wodzie, i posiadaią tak nadzwyczayną siłę szybkości, że mury 5 stóp wysokie, z wielką łatwością przeskakuią. W mieszkaniach ludzkich łatwo się żaba ta oswaia, a kolonistom służy za wyborną potrawę.

— Hr. Molé rzekł pewnego razu do Napoleona: “W.C.M. zabiłeś duchi rewolucy!„ Mylisz się kochany Molé! (odrzekł cesarz) ja tylko uchwyciłem punkt, na ktorym stanęła rewolucya; lecz po moiey śmierci, odwróciwszy kartę, póydzie znowu naprzód.

DONIESIENIE.

Prawnie zaięty dochód z kamienicy w Krakowie przy ulicy Sławkowskiey pod Nro 462 sytuowaney, będzie w 3 letnią dzierżawę d. 15 Listopada roku 1831 o godzinie 10 z rana, w tymże domu przez publiczną licytacyą puszczony, a zaś dnia 18 t. m. i r. suknie Żydowskie w Sukiennicach sprzedane będą.

W Krakowie dnia 11 Listopada 1831 r. *Dziarkowski* Kom: Sąd.